

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE

(Második akkreditációs értékelés)

**NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR**

2007/10/XI/3.sz. MAB határozat

2007. december 7.

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

Az önértékelés, valamint a helyszíni látogatás alapján a Bizottság véleménye szerint a Kar megfelel az akkreditációs követelményeknek. A Kar mintegy 10 éves működése alatt figyelemre méltó fejlődést ért el, oktatási tevékenysége megfelelő színvonalú és szerteágazó kutatási tevékenységet végez. A személyi és infrastrukturális feltételek biztosítottak, de az oktatói kapacitások és azok szerkezete és minősége további fejlesztést igényelnek. A Kar rövid múltja ellenére őrzi, és sikerrel ápolja az Egyetem történelmi múltjának hagyományait, ez nagy hatással van a hallgatók összetartása, valamint az oktatók és a hallgatók közötti kapcsolatok szempontjából. A Kar vezetése dinamikus és a határozott elképzelései vannak a jövőbeni problémák megoldása és a további fejlődés szempontjából.

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

Oktatás-képzés

Az Egyetemen a közgazdasági képzés 1995-ben levelező tagozaton, majd 1996-ban nappali tagozaton is indult. A Közgazdaságtudományi Kar hivatalosan 2000-ben alakult meg. A Karon felsőfokú szakképzés, diplomás közgazdászképzés, valamint Phd képzés egyaránt folyik. A Nappali tagozaton 2006-ben összesen 1200 hallgató tanult, kiegészítő és másoddiplomás képzésben 2000 fő vett részt. A Kar fő képzési iránya a gazdálkodási szak volt (ezen folyik a kimenő képzés), majd 2006-tól négy alapszakon (BSc) indult meg a képzés: üzleti ágon a gazdálkodási és menedzsment, a kereskedelmi és marketing, valamint a nemzetközi gazdálkodás szakokon, közgazdasági ágon pedig a közszolgálati szakon. 2008-tól ugyanennyi mester szakon kívánják a képzést indítani. A Kar Doktori Iskolája a „Gazdasági folyamatok elmélete és gyakorlata” címen 2001-től működik.

A Kar és a szakok programjai, valamint oktatási struktúrája megfelel a szakmai követelményeknek. Az eddigi oktatási gyakorlatban az elméleti alapozás volt az erőteljesebb, de az elmúlt évtől kezdődően már a gyakorlati ismeretek közvetítése is jelentősebb hangsúlyt kap. A tananyagok rendelkezésre állnak, a számonkérés megfelelő. A hallgatók elégedettségét kérdőíves formában felmérték, a 660 hallgató által kitöltött kérdőív szerint az oktatás színvonalát és feltételeit általában közepesre minősítették. Ennél jobb értékelést a gyakorlatvezetők kaptak. A hallgatók az oktatással általában elégedettek, de a szakterületen az elhelyezkedési lehetőségek bizonytalanságának növekedése a régióban is érződik. A régióban működő gazdasági szervezetekkel és vállalatokkal jó kapcsolatokra törekednek, ezek megfelelő visszacsatolást jelentenek a képzés struktúrájának és színvonalának szempontjából. A Kar TDK és egyéni hallgatói kutatási tevékenysége kiegyensúlyozott, egy-egy évben számos dolgozattal szerepeltek az országos TDK konferencián és több díjat elhoztak.

A Kar átlag feletti hangsúlyt helyez az idegen nyelvű képzésre, a nyelvoktatás kiemelt támogatásán, a külföldi egyetemekkel való együttműködésen, valamint az EU csereprogramokban (Erasmus és Socrates) való részvételen keresztül. Elismerésre érdemes az a gyakorlat, amely szerint a nappali tagozatos képzésbe idegen nyelven oktatott tárgyak kötelező lehallgatását is beiktatták. A Kar 2007. szeptemberétől teljes németnyelvű gazdasági képzési programot indít, igyekszik kihasználni az ausztriai partner egyetemek közelségét, s ezen keresztül a Kar vonzását igyekszik fokozni (mind a magyar, mind akár az osztrák hallgatók irányába).

A Kar rövid fennállása ellenére őrzi és ápolja a korábbi selmecebányai diákhagyományokat, ez megmutatkozik a hallgatók közötti különleges összetartásban, a hallgatók és a tanárok közötti különleges viszonyban.

A Karon hat intézet működik, amelyek a kapcsolódó szakokon ellátják az oktatási feladatokat, szervezik és koordinálják a kutatást. A Kar szervezeti rendszere jól áttekinthető, segíti a hatékony működést. Ugyanakkor egyes oktatási szervezeti egységek profiljának nagyfokú heterogenitása az érdemi integrációt csak korlátozottan teszi lehetővé. A Karon Diákcentrum működik, amely a hallgatóknak szolgáltatásokat és támogatást nyújt (beiskolázás segítése, kari marketing tevékenység, tankönyv és jegyzet ellátás, karrier tanácsadás, végzett hallgatókkal való kapcsolattartás), s együttműködik a Hallgatói Önkormányzattal is.

A Doktori Iskola értékelése

Kar Doktori Iskolája a „Gazdasági folyamatok elmélete és gyakorlata” címen 2001-től működik. A doktori iskola célja szakemberek képzése, akik kutató helyeken és egyetemi tanszékeken magas szintű oktató és kutató tevékenység folytatására, valamint intézményeknél és vállalatoknál tudományos igényű stratégiai elemzések végzésére képesek, s magas szinten tájékozottak a régió, valamint az európai integráció folyamatait illetően. A program három szintre tagozódik: elméleti és módszertani alapozó képzés, valamely szakterületen átfogó jártasság megszerzése oktató és egyéni kutatómunka révén, valamint az értekezés elkészítése. A doktori stratégiai cél meghatározása jó, más kérdés, hogy a szakterületen a piac a doktori fokozatot mennyire fogadja el. Ez országos probléma, s a hallgatókat is intenzíven foglalkoztatja. Tudományos szinten elemző képes szakemberekre közvetlen igény általában nincsen, vagy azokat az intézmények vagy vállalatok belső karrier pályán igyekeznek kiválasztani.

A Doktori Iskola évente három központilag finanszírozott hallgató felvételére jogosult, aminek háromszorosát veszik fel önköltséges alapon. A doktori iskola személyi háttere mind az oktatás, mind a tudományos kutatás irányítása szempontjából biztosított. A kutatási témák szakértői, a témavezetők a szakterületen többnyire ismert személyek. A kutatási témák ugyanakkor szétforgácsoltak, a kutatásokat 38 témavezető irányítja, egy-egy témavezetőre 3-4 hallgató jut. Ez bizonyos mértékig indokolt a saját oktatói és kutató utánpótlás szempontjából, de egyúttal jelzi, hogy a doktori iskola mögött nincsenek markáns kutatási műhelyek vagy nagyobb igényű komplex kutatások.

Az oktatási program tárgyai relevánsak, jól szolgálják az elméleti és a módszertani megalapozás célját. A doktori iskola működési szabályzata megfelel az országos és nemzetközi követelményeknek, s azt érvényesíteni törekednek. A doktoranduszok munkáját évente két alkalommal tudományos konferencia keretében ellenőrzik, s jelölik ki a további feladatokat. A bírálók kiválasztásánál és a bírálati szempontoknál a minőségi követelményeket állítják a központba. A védések többnyire jó színvonalúak. A jegyzőkönyvek és a jelenléti ívek a védések nagy nyilvánosságára és élénk vitára utalnak. Ez rendkívül pozitívan értékelendő, hiszen másutt, különösen Budapesten viszonylag általános a védések iránti érdektelenség (esetenként még akadémiai doktori védéseknél is).

A doktori iskola infrastrukturális feltételei biztosítottak. A hallgatók szerint nincsenek problémáik az irodalomhoz vagy az adatbázisokhoz való hozzájutás szempontjából. A fokozatszerzést szigorú publikációs követelményekhez kötik (négy publikáció, ami a szakterületen országos viszonylatban is magas követelmény), ugyanakkor az országos nagytekintélyű folyóiratokban való megjelenés nem kielégítő. A Kar 2002-ben szerződést kötött az Akadémiai Kiadóval, ami lehetőséget biztosít a színvonalas értekezések megjelenésére. A Doktori Iskola fogad külföldi előadókat és hallgatókat (jelenleg 10 külföldi doktorandusz tanul esti tagozaton vagy egyéni programmal).

A Doktori Iskolát akkreditálhatónak minősíthető.

Személyi feltételek

A Kar oktatói állománya 84 fő, ebből 44 (52,4%) nem rendelkezik tudományos minősítéssel. 27 főnek van CSc vagy PhD minősítése, 8 fő habilitált oktató és kutató, a DSc minősítéssel rendelkezők száma 5 fő. A főtárgyakat közel 100%-ban főállású oktatók tanítják. A szakfelelősök, a szakirány-felelősök és a főtantárgy felelősök mindegyike minősített oktató. A Kar megfelel a MAB minimum követelményeinek, többek szakmai és oktatási tapasztalata kiemelkedő, a Karnak néhány országos és nemzetközi ismertségű oktatója van. A hallgatók és oktatók közötti kapcsolat jónak minősíthető. Nem oktatói állomány kellő számban áll rendelkezésre.

A Kar oktató állományának 73,7%-a főállású, a korösszetétele az újonnan létesítettség jellemzőt és az országos struktúrákat (a közép-korosztály kisebb aránya) mutatja. A tanárok 62%-a két idegen nyelven előadóképes.

A minősített oktatók állományának növelésére további erőfeszítések szükségesek, erre a kari vezetés részéről határozott törekvés van. A doktori iskola keretében kezdettől különleges hangsúlyt helyeztek a saját oktatói állomány kinevelésére és fejlesztésére, ugyanakkor pozitívan értékelhető, hogy a doktori fokozat megszerzése nem automatikus garancia az oktatói státusz elnyeréséhez, azzal szemben szigorú alkalmassági követelményeket támasztanak. Az oktatók publikációs tevékenysége szerény és a szokásos egyenlenségeket mutatja. Az országos, nagytekintélyű folyóiratokban való megjelenés nagyon gyér. Az akadémiai doktori fokozat megszerzésére az oktatóknak így nincsen igazán esélye. Az oktatói állomány minőségének javítása érdekében szükséges lenne a mobilitás fokozására, ami sajátos módon és körülmények miatt sajnos országon belül nem működik. A nemzetközi mobilitás lehetőségeit továbbra is fokozottan ki kell használni.

A vezető oktatók egy része a nyugdíjkorhatárhoz közeledik. A várható nyugdíjazások a Kar pénzügyi konszolidációjával is összefüggésben állnak. Alapvető követelmény, s egyben az akkreditáció feltétele, hogy a vezető oktatói kar színvonala a nyugdíjazások következtében ne csökkenjen.

Tárgyi feltételek

A Kar működése szempontjából döntő jelentőségű volt az Erzsébet utca 9. szám alatti épület nagy részének a megszerzése Sopron Város Önkormányzatának, valamint az Oktatási Minisztérium segítségével. A képzés ma már döntő részben, ebben az épületben folyik, s a bérleményekkel együtt, amelyek az óráközi szünetekben sétáló távolságon belül vannak, az oktatás teremfeltételei biztosítottak. 2007. szeptemberére PPP beruházás keretében az épület udvara beépül, ahol alagsori garázs fölött Aula, s annak tetején két 220 fős előadóterem kerül kialakításra. A tantermek informatikai felszereltsége viszonylag korszerű, a hallgatók számára 3 számítógépes laboratórium áll rendelkezésre, újabb laboratóriumok kerülnek kialakításra, és folyamatban van 80 számítógép beszerzése a hallgatói igények kielégítésére. A tanári szobák felszereltsége is megfelelő.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem jól felszerelt központi könyvtárral rendelkezik. A könyv és a folyóirat állomány mintegy 16%-a jut a társadalomtudományokra, s ennek is mintegy egyharmada képviseli a közgazdasági és gazdálkodástudományokat. A Kar kezdetben csak intézeti könyvtárakat fejlesztett elsősorban az oktatók és TDK-s hallgatók szakirodalmi ellátására. A kari könyvtártermet 2005-ben adták át, fokozatosan történik a gazdaságtudományi könyv és folyóirat állomány katalógizálása és gyarapítása. A kari könyvtár gyakorlatilag a központi könyvtár olvasótermeként működik, az informatikai ellátottsága megfelelő. Hagyományos értelemben ez nem lenne kielégítő, s a könyvtár állomány mindenképpen további fejlesztést igényel. Ugyanakkor a hallgatók, beleértve a PhD-s hallgatókat, valamint az oktatók is az informatikai rendszeren keresztül az irodalomhoz és a szükséges adatbázisokhoz való hozzájutást, az Internet használat lehetőségét kiválóan minősítik. A Karon az infrastrukturális feltételek általában biztosítottak.

Kutatás-fejlesztés

A kar oktatói szerteágazó kutató tevékenységet folytatnak, s többnyire az új tananyagok kidolgozására koncentrálnak. Ez fontos az oktatás színvonalának biztosítása és növelése szempontjából. Ugyanakkor a kutatások szétforgácsoltak, és erősen egyéni oktatási feladatokhoz kötődnek. Az egyetemi szintű, minőségi oktatás ugyanakkor nem képzelhető el elmélyült önálló kutatások, tudományos iskolák kialakulása nélkül. A Kar alkalmazott gazdaságtani kutatásai a régió számos intézményénél és vállalatánál hasznosultak. A kutatási témák koncentrállására, kutató teamek kialakítására lenne szükség, amelyek szélesebben fejezik ki a régió gazdaságának igényeit, lehetőséget nyújtanak az Egyetem más karaival való együttműködésre, valamint a növekvő pályázati lehetőségek kihasználására.

Vezetés értékelése

A Kar vezetése a hatékony szervezet, valamint a kar oktatói és kutatói állományának fejlesztését tekinti legfontosabb feladatának. A Kar szervezeti felépítése és működése áttekinthető, a vezetés és a testületek közötti együttműködés megfelelő, a Kar fejlesztési stratégiája és elképzelései a jövőről reálisak, s igyekeznek a változó és nehezedő feltételekhez alkalmazkodni. Megfelelő munkamegosztás alakult ki a kari intézmények, valamint az Intézetek között.

A Kar az utóbbi évekre egyre inkább túljutott létesítési időszak nehézségein, s megindult a korábbi aránytalanságok és egyensúlytalanságok korrekciója, a Kar fokozatos konszolidációja. A 2006-tól kezdődő gazdasági és szervezeti konszolidáció létszámleépítéseket igényelt, s lépések történtek a felhalmozódott jelentős adósság állomány (mintegy 300 millió forint) fokozatos leépítésére. A Kari Tanács jóváhagyásával új gazdasági és oktatásszervezési szabályzatot dolgoztak ki. A Kar vezetése a Kar belső kapcsolatainak konszolidációjára, az elképzeléseikhez és intézkedéseikhez az oktatói állomány támogatásának a megszerzésére, új vezetési filozófia és kultúra kialakítására törekszik. Nagy hangsúlyt helyez a Kar Egyetemen belüli, valamint a régió belüli és nemzetközi kapcsolatainak fejlesztésére. A korábbi, elsősorban elméleti alapokon folyó képzés helyett – összhangban a felsőoktatási reformok céljaival – a gyakorlati képzés felé fordult a Kar vezetése. Helyesen törekszik a helyi adottságokban, valamint az osztrák-magyar oktatási együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázására.

Külön szeretnénk megjegyezni a látogatás kifogástalan szakmai előkészítését és zavartalan lebonyolítását a fogadó intézmény vezető oktatói és hallgatói részéről.

Mindezek alapján **javasoljuk** az intézmény további akkreditációját.

III. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

A NYME Közgazdaságtudományi Kar a „NYME Önértékelési kézikönyve” alapján elkészítette a kari akkreditációs jelentését, amit a Kari Tanács hagyott jóvá. A jelentésben megfelelő helyzetképet adnak a kar jelenlegi helyzetéről. Itt is elmondhatjuk, hogy a jelen helyzet bemutatásán túl a továbblépés konkrét a vizsgált területre vonatkoztatva nem mindenhol jelenik meg (Pl.: hallgatói létszám csökkenés). A jelentésben leírtak, és a LB helyszíni látogatása alapján az általánosságokon túlmenően - amit az egyetemi minőségbiztosítás kapcsán leírtunk –a kari sajátosság figyelembe vételével az alábbi vonatkozó megállapításokat tesszük.

- A KTK küldetésének tekinti a Nyugat-magyarországi Régió gazdasági helyzetének a közgazdasági, gazdálkodási és szervezési tudás által történő megerősítését, fejlesztését. Ennek keretében legfontosabb feladatának tekinti
 - a nemzetközileg is versenyképes, elsősorban a régió gazdasági szakember igényét kielégítő képzések megteremtését,
 - a gazdaság igényeit figyelembe vevő kutatást, és
 - a határokon is átnyúló fejlődést elősegítő *tanuló régió* megvalósítását.
- A karon 2000-től működik a Karon Kari Minőségügyi Bizottság, amelynek vezetője jelenleg kutatási és minőségbiztosítási dékánhelyettesi funkcióban gyakorolja tevékenységét. A Bizottság munkájában a Kari HÖK elnöke aktívan részt vesz.
- A kari szervezet az Egyetem Minőségügyi Bizottságával összhangban, azzal együttműködve fejti ki a tevékenységét. A Bizottság munkáját munkaterv szerint végzi, melyet a Kari Tanács fogad el. Tevékenységéről évente legalább egyszer Kari Tanácsülésen beszámol.
- A bizottság hangsúlyt fektet
 - a hallgatói, oktatói, dolgozói *esélyegyenlőség* előmozdítására,
 - a *tehetséggondozásra*, és
 - az *üzleti élet* szereplőivel való *szoros kapcsolat* ápolására.
- Oktatói előléptetéseknél a Kari Minőségügyi Bizottság véleményét minden esetben kikéri.
- A kar minőségi munkájának javítása érdekében két főfeladatot határozott meg
 - kari szervezeti-működési átalakítását, fejlesztését, amelyben létre kívánna hozni egy sajátos mátrix struktúrát. A szakok („profitközpontok”) erőforrás igényeit az intézetek („költségeközpontok”) elégítik ki, a kar koordinálása és ellenőrző tevékenysége mellett. Ennek megfelelően az intézetigazgatók mellett a szakfelelősöknek is fontos szerepük jelenik meg,
 - a kar oktatói-kutatói állományának fejlesztését.
- 2006-ban létrejött a Diákcentrum, melynek feladatai közé tartozik
 - a beiskolázás segítése,
 - a kari marketing tevékenység,
 - a karrier tanácsadás,
 - a végzett hallgatókkal történő kapcsolattartás, valamint
 - különböző, a tanulást segítő szolgáltatások nyújtása.

A kar minőségbiztosítási rendszerének szervezete

- A Kari Minőségügyi Bizottság vezetője a Kar kutatási és minőségbiztosítási dékánhelyettese, tagjai a Kar 5 oktatója, és a Kari HÖK elnöke
- A Minőségügyi Bizottság kiemelt feladatai a következők:
 - együttműködés a stratégiai célok kidolgozásában,
 - együttműködés a kari szabályzatok elkészítésében, oktatói, dolgozói teljesítménymérés szabályzatának kidolgozása,
 - az oktatók, dolgozók munkájának értékelése, teljesítménymérés elveinek és gyakorlatának kialakítása. A kérdőíves megkérdezés kidolgozás alatt (kérdőív kész), jelenleg verbálisan történik a helyzet megismerése. A hallgatói elégedettségi kérdőívet 2006-ban 660 hallgató töltötte ki, melynek feldolgozási eredményeit a jelentés tartalmazza.
 - az oktatói munka hallgatói véleményezésének szabályzata, illetve a mérésnél alkalmazott kérdőívek kidolgozása. Az oktatás hallgatói véleményezése évente folyamatosan megtörténik. A visszacsatolás és a szisztematikus beavatkozás még nem a legtökéletesebben működik.
 - kérdőíves mérési rendszer kidolgozása a végzős és a korábban már végzett hallgatók véleményének kikérésére vonatkozóan.
- A minőségbiztosítási tevékenysége a karnak a felnőttképzésre is kiterjed, és félévenként az értékelése is megtörténik.

Kapcsolattartás

- Az Interreg IIIA program keretében 2006-ban a Kar a céges kapcsolatok fejlesztésére külön projektet indított a következő célokkal:
 - a potenciális partnerek feltérképezése és felkeresése,
 - a vállalatok képzési igényeinek felmérése,
 - az együttműködés hatékonyságának javítása,
 - új kooperációs lehetőségek felkutatása és kiaknázása,
 - közös kutatások indítása.

A Céges Kapcsolatok Irodájában futnak össze a vállalati igények, lehetőségek, és az egyetemen felgyülemlett tudásbázis, K+F, innovációs ötletek, és ezen kapcsolatok alapján indulnak el az egyre szorosabbá váló együttműködések karunk, és gazdasági szektor szereplői között (nemzetközi szinten is).
- Öregdiákjaival a Kar az Alumni Program keretében létrehozott (2006-ban megújított) <http://oregdiak.nyme.hu> honlapon keresztül tartja a kapcsolatot.
- Leendő hallgatókat a következő csatornákon keresztül segíti az információszerzésben:
 - nyílt napok; melyeken betekintést nyerhetnek képzésekbe, és ízelítőt kaphatnak kar életéből,
 - Educatio kiállítás; a látogatók a kiállítási standokon kínált írásos anyagok mellett szakmai előadásokon és prezentációkon ismerkedhetnek meg kar sajátosságaival,
 - középiskolák meglátogatása; vezető oktatóink és diákjaink segítségével „házhoz viszik” az információt képzésekről,
 - médiában való megjelenés a képzésekről és rendezvényekről.

A kar a működés (oktatás-kutatás területére) minőségének javítását célzó feladatokat a jövőre (2007-2008 évekre) vonatkoztatva 10 pontban foglalta össze (természetesen a már megkezdett feladatok folytatása, befejezése mellett). Ezen feladatok többségéről elmondhatjuk, hogy közvetlenül nem kapcsolódnak az akkreditációs jelentésben megjelenő megállapításokhoz, de szinkronban vannak a kar stratégiájában megfogalmazott célkitűzésekkel.

Az egyetemi minőségbiztosításnál leírtak, valamint a karon tapasztaltak alapján nyugodtan kijelenthetjük, hogy a kar vezetése elkötelezett a minőség irányában. A már megkezdett feladatok, alkalmazott minőségbiztosítási elemek, valamint a felvázolt tervezett feladatok – a szükséges erőforrások biztosítása esetén – tervszerű, következetes megvalósítása a minőségbiztosítási rendszer megvalósulásának irányába mutat.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

GAZDÁLKODÁS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYOK

Felsőfokú Szakképzések

Idegenforgalmi szakmenedzser
Informatikai statisztikus és gazdasági tervező
Kereskedelmi szakmenedzser
Pénzügyi szakügyintéző
Projektmenedzser asszisztens
Számviteli szakügyintéző

A karon folyó akkreditált **felsőfokú szakképzéssel** (összesen 6 szakon) kapcsolatosan kitűnt, hogy közülük három működik jelenleg (*Idegenforgalmi szakmenedzser, Pénzügyi szakügyintéző, Számviteli szakügyintéző*), de a jövőben újonnan akkreditált BSc-szakok ki fogják szorítani ezeket is, mert

némileg több időráfordítással és szakmai erőfeszítéssel piacképesebb diploma szerzhető az egyetemen.

Alapképzések (a hagyományos szakok)

Szak megnevezése: **Gazdálkodási**

Képzési szint: egyetemi

Képzési forma: nappali és levelező

A "Gazdálkodás- és szervezéstudományi szak" öt éves képzés keretében ad diplomát a végző hallgatóknak. Mint ismeretes, ez a képzési forma megszűnik, un. kifutó szakot jelent. Emiatt ennek csak rövid távra ható értékelésre kerülhet sor, de az ebből levonható következtetések azért hasznosak lehetnek a folytatódó BSc-képzés számára is.

Jellegzetessége az ötéves egyetemi képzésnek az erőteljes makro-ökonómiai irányultság és az ennek megfelelően visszafogottabban gyakorlatorientált képzés. Valószínűleg ez jól szolgálta az oktatói utánpótlás korábban nem mellőzhető céljait, s mindaddig, amíg a régió közgazdászok iránti igénye nagyrészt kielégítetlen volt, nem igen válogattak a munkahelyek a fiatal szakemberek alkalmazásakor. De mára már megérett a helyzet a változtatásra. A Kar új vezetésének ilyen jellegű felismerését helyesnek és indokoltnak tartom, s azokat az erőfeszítéseit is, amelyek – az akkreditált oktatási rend keretein belül maradván – a gyakorlatorientált képzést bővítik és preferálják. Ennek számos jó példáját volt alkalmunk megismerni, mind a vállalatgazdasági, mind a marketing oktatásával foglalkozó két intézetben tett látogatásaink alkalmával.

Oktatói háttér

A kezdeti időszakban az oktatói gárda csak kisebb részben került ki – az egyébként igen jó színvonalon oktató – erdészeti és faipari karok, zömmel vállalati gazdaságtant tanító szakembereinek köréből. A többség más intézményekből, elsősorban a mai Corvinus-ról került Sopronba. A másik merítési forrást a frissen végzett jelentették, akik közül igen jelentős számban maradtak oktatóként az egyetemen. Ezek a történelmi körülmények – bár csökkenő mértékben – de még ma is erőteljesen rányomják bélyegüket a tanári kar összetételére. Úgy is, hogy örvendetesen sok a fiatal, de úgy is, hogy a fiatal oktatók szinte az iskolapadból váltak tanárokká, s így gyakorlati tapasztalataik tehát eleve szerények. A tudományos fokozat megszerzésében a szükségesnél sokkalta kisebb szorgalmat tükrözik a statisztikai adatok: az oktatók több mint felének nincsen tudományos fokozata, noha – az alig fél évtizede végzettek közül is – számosan adjunktusi besorolásban dolgoznak. Véleményem szerint, a Kar alapításának időszakában csak szerény mértékben érvényesültek az oktatókkal szemben támasztandó szakmai követelmények, s ezt a helyzetet már nagyrészt sikerült ugyan korrigálni, de a teendők egy része még mindig hátra van.

A Közgazdaságtudományi Kar Vezető oktatóinak nagy aránya, az akadémiai doktori fokozattal rendelkezőknek pedig túlnyomó többsége a nyugdíjkorhatár közelében, vagy azon már túl van, (több professzor emeritus is fontos szerepet tölt be) s bővítendő azok száma, akik korban és tapasztalatban kellő sikerrel tölthetik be a kiöregedők helyét.

Az infrastrukturális feltételek

Az oktatáshoz szükséges technikai feltételek közül - főként a nagyobb befogadóképességű előadók - csak hiányosan álltak rendelkezésre, amit a város különböző pontjain bérelt termekkel pótoltak. Az új építkezéssel e gondok zöme megszűnik.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

Az alapszak tematikája összességében véve megfelel az előírásoknak. A korábban erőteljesen preferált makrogazdasági szemlélettel való szakítás (pontosabban ennek a szükséges szakmai alapozó oktatásra való korlátozása) az induló BSc szakok tanrendjében már erőteljesen megjelenik. E „kifutó” szak esetében a Kar új vezetése számos ponton ugyancsak erősíti – a lehetőségek keretein belül – a gyakorlatias képzést. A diplomadolgozatok témaválasztása és a gyakorlatok helyének kijelölése is eredményesen szolgálja e célokat. A tananyagok a képzések tartalmának megfelelőek.

Hallgatói teljesítmények

A város földrajzi helyzete (majdhogynem zsákutcás elhelyezkedése) miatt az átlagosnál kevesebb a naponta ingázó hallgató. Ennek, valamint a korábbi egyetemi diák hagyományok továbbélésének köszönhetően, kedvezőbb légkört véltünk felfedezni, a szokásosnál kisebb elidegenedést és több közösségi érzést a hallgatók körében. Mindennek ápolása ugyancsak fontos feladata a Kar oktatóinak.

Szakirányú továbbképzések

Biztosítási
Egészségügyi menedzsment
Európa tanulmányok
Gyógyszerész közgazdász
Humánmenedzsment
Informatikai menedzsment
Iparjogvédelmi
Jogász-közgazdász
Közigazgatási gazdálkodás
Külügyi szakértő
Marketing
Marketing-kommunikáció
Master of Business Administration
Mérnök-közgazdász
Nemzetközi reklám menedzser
Orvos-közgazdász
Személyügyi
Turizmus
Városmenedzsment, város-gazdaság

A kar 19 **szakirányú továbbképzésre** kapott akkreditációt, ezeknek nem mindegyike működik. Tartós érdeklődés mutatkozik a *jogász-közgazdász* iránt, ami megfelel más egyetemek tapasztalatainak. Népszerű még az *orvos-*, illetve a *gyógyszerész-közgazdász*, a *humán menedzsment*, továbbá legújabbán az *iparjogvédelmi*, illetve a *nemzetközi reklám menedzser* szak. Az *EU tanulmányok* szak iránti csökkenő érdeklődést a gyakorlatias tárgyak bevezetésével akarják fokozni. Az eddig alvó *biztosítási* szakirányú továbbképzés új lendületet kapott azáltal, hogy a kar együttműködési megállapodást kötött a közelmúltban a Biztosítók Szövetségével. Jelenleg gyengén működik a *marketing* szakirányú továbbképzés. Ugyanakkor a jól működő *MBA*, a kar legfontosabb szakirányú továbbképzése olyan átalakítás alatt áll, melynek végén a hallgatók EU-szintű kimenetekkel (CERTIFICATES) fognak végezni, ami jelentősen megnöveli nemzetközi versenyképességüket. A *mérnök-közgazdász* szakirányú továbbképzés három helyszínen (Sopron, Budapest és Szombathely) folyik. Az összesen 635 kontakt óraszám (9 félévközi jegy, 23 kollokvium és 2 szigorlat) folyó képzés garantálja a mérnökök számára a megfelelő szintű közgazdasági-jogi, üzleti tudományos ismereteket és szakmai gyakorlatot. A jelenleg nem működő szakok közül először a *külügyi szakértő* és a *városmenedzsment* szakokat próbálják feléleszteni.

Négy felnőttképzési szakra is rendelkezik a kar engedéllyel, ezek közül leginkább a *közbeszerzési referens* iránt van érdeklődés.

A sokirányú szakmai továbbképzések szakmai háttere – jelentős részben külső szakemberek bevonása révén – biztosított.

Összességében megállapítható, hogy a jelenlegi feltételek mellett a képzések feltételei teljesülnek, kielégítik a követelményeket.

V. AZ ÚJ TÍPUSÚ ALAPSZAKOKON FOLYÓ KÉPZÉSEK ÉRTÉKELÉSE KÉPZÉSI ÁGANKÉNT

V.1. ÜZLETI

Szak megnevezése: **Gazdálkodási és menedzsment**

Szakirányok megnevezése:

Képzési szint: BA

Képzési forma: nappali és levelező

Idegen nyelven folyó képzés: német nyelven

„Jogelőd” szakja: Gazdálkodási, Vállalkozásszervező, Informatikus közgazdász

Oktatói háttér:

A képzéshez szükséges oktatói létszám teljes mértékben rendelkezésre áll jelenleg. A minősített oktatók döntően nem helyben lakók, ezért esetleges pótlásuk komoly erőfeszítéseket fog igényelni a Kar vezetése részéről.

Infrastrukturális feltételek:

A kar főépületében zajló átalakítások közeli befejezésével elsősorban az oktatási teremgondok kielégítően megoldódnak. Az oktatói, hallgatói és adminisztratív informatikai támogatottság kielégíti a tudományági igényeket.

Képzés tartalma, a tananyagok korszerűsítése

A képzések tartalma és a tananyagok az elvárásoknak megfelelőek, miközben a kar vezetése kiemelt figyelmet szentel a folyamatos tananyagfejlesztésnek.

Hallgatói teljesítmények:

A hallgatói teljesítmények mérése folyamatos, de az általános értékeléshez a képzés beindításától eltelt 7 hónap még nem elégséges.

A képzés koordinálása:

A Kari és tanszéki adminisztráció jól szervezett és hatékonyan segíti a képzést. A 7. félévben esedékes szakmai gyakorlatról még nincsenek tapasztalatok.

Szak megnevezése: **Kereskedelem és marketing**

Szakirányok megnevezése: marketingkommunikáció, kereskedelmi marketing, marketingkutatás, termék- és szolgáltatásfejlesztés

Képzési szint: BA

Képzési forma: levelező

„Jogelőd” szakja: Kereskedelmi, Nemzetközi marketing és TQM

Oktatói háttér

A szak oktatói háttere megfelelő. A szak jól alapoz a kar humán erőforrásaira, azon belül az alapozó tárgyakon túl az üzleti stúdiumok oktatóira. A szűkebb marketing-oktatásban hat fő vesz részt, közülük ketten rendelkeznek tudományos fokozattal. További fokozatszerzési eljárások is folyamatban vannak.

Infrastrukturális feltételek

A szak infrastrukturális feltételei megfelelőek. Kiemelést igényel az informatikai támogatás, a marketing célú szoftverek felhasználása az oktatásban.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A képzések tartalma és a tananyagok az elvárásoknak megfelelőek. Nagy figyelmet fordítanak a képzés gyakorlati orientációjára.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatói teljesítmények az eddigi rövid időszak tapasztalatai szerint megfelelőek. Kiemelést igényelnek a hallgatói aktivitást növelő formák: marketing klub működik, továbbá a legkiválóbb hallgatói dolgozatokat publikálják.

Szak megnevezése: **Nemzetközi gazdálkodás**

Szakirányok megnevezése:

Képzési szint: BA

Képzési forma: nappali, levelező

Idegen nyelven folyó képzés: angol és francia nyelven

„Jogelőd” szakja: Külgazdasági, Nemzetközi kommunikáció, Gazdaság-diplomácia és nemzetközi menedzsment

Oktatói háttér

A szak oktatásához a humán erőforrás-ellátottság a minősítettek számát tekintve megfelelő. Emellett van fiatal utánpótlás, akik doktori képzésben vesznek részt. Mint a hasonló intézményekben általában, itt is a középkorúak rétege a legkisebb létszámú. A szakért a **Nemzetközi és Regionális Gazdasági Intézet** felelős.

Az Intézet négy korábbi tanszék összevonásából keletkezett, a megnövekedett létszám kedvez nagyobb kutatási projektek kialakításához, a doktori hallgatók munkájának bemutatásához, a szervezett műhelymunkához. Az elmúlt félév, amióta az Intézet működik, még nem volt elegendő ezeknek az előnyöknek a kihasználásához, de az új intézetvezető személye biztató a jövőre nézve.

A tanszékek összevonásával ugyanakkor egy meglehetősen heterogén összetételű személyi állomány jött létre, a közgazdászok mellett geográfusok, történészek is szép számmal az Intézet tagjai. Az eddigi nemzetközi, illetve európai irányultságú képzésekben az interdiszciplináris, történeti, makroszintű megközelítések a jellemzők, amelyekhez képest a más intézetekből kapott üzleti, pénzügyi tárgyak kevésbé hangsúlyosak.

Egy egyetemi tanár meghívása folyamatban van, aki jelen volt a látogatás alkalmával is. Az ő személye, valamint a községi ISES-szel való együttműködés lehetősége hosszabb távon megnyugtató személyi feltételeket biztosít.

A színvonalas oktatást a kutatás alapozza meg. Jelenleg a kutatások teljesen egyénhez kötődnek, a témák szerteágazóak. A jövőre nézve két fő irányt, a regionális és nemzetközi irányultságút terveznek az Intézetben, de a konkrét tartalom még nem körvonalazódott, ami az Intézet mindössze fél éves fennállásával magyarázható.

Infrastrukturális feltételek

Az oktatáshoz szükséges technikával felszerelt előadó- és szemináriumi termek rendelkezésre állnak. A folyamatban levő építkezés, aula, nagyelőadók kialakítása tovább fejleszti az infrastruktúrát.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A nemzetközi gazdálkodási alapszak tematikája megfelel az előírásoknak. A tananyagok a képzések tartalmának megfelelően korszerűen összeállítottak, az alapképzésben az elvárásoknak megfelelőek.

Hallgatói teljesítmények

A hallgatók aktívak, érdeklődőek, az intézmény iránti lojalitásuk erős. Tudatosan őrzik a hagyományait, a közösségi összetartás nagy. Az önértékelés közzétett adatállományából megítélhető, hogy a hallgatók jó eredménnyel teljesítik feladataikat. Ugyanakkor annak ellenére, hogy több tárgyat idegen nyelven kell hallgatniuk, az Erasmus ösztöndíj iránt érdeklődés gyenge. A kiutazásokra érdemes nagyobb figyelmet fordítani.

Pénzügytan – Számvitel Intézet

Az Intézet alapszakot nem gondoz, de az üzleti tudományokban minden szakon meghatározó jelentőségűek az Intézet által oktatott tárgyak, ezért az értékelésben feltétlenül szerepelnie kell.

Az Intézet személyi állománya a számvitel területén látszik erősebbnek, a pénzügyekben az egyes részterületek képviselője biztosított, de hiányoznak a minősített oktatók. A problémás helyzetű volt intézetvezető mellett nincs főállású vagy részfoglalkozású minősített pénzügyes oktató. A fiatal oktatók doktori képzésben vesznek részt, odaadóan végzik a munkájukat, és a dékáni vezetés tervezi egy minősített pénzügyes oktató alkalmazását. Számvitelből több oktató hosszú gyakorlati pályafutás

után választotta a főállású egyetemi munkát, a gyakorlati munkát sem feladva, ami ezen a területen szükséges a gyakorlatorientált oktatáshoz.

Tervezik a pénzügy-számvitel alapszak indítási kérelmének újbóli beadását három szakiránnyal. A biztosítási területhez a szakirányú továbbképzésben nagy reményeket fűznek.

Az Intézet felügyeli a kiegészítő levelező képzést, ami a Karnak fontos bevételi forrás. A Kar pénzügyi helyzete szempontjából lényeges kérdés, hogy ezt a kifutó képzést, aminek főként a budapesti kihelyezett képzésben volt nagy piaca, mivel, hol, hogyan sikerül pótolni.

A kutatásoknál ugyanaz mondható el, mint a Nemzetközi és Regionális Gazdasági Intézetnél, szétapróztak az egyéni kutatások, hiányzik a kutatási profil, azonban itt a jövő tervei nem látszanak a pénzügyek területén. A publikációk erősen a volt intézetvezető személyéhez kötődnek, számvitelből dicséretre méltóan sok tananyagot készítettek.

Amint a kar minden intézetében, itt is egyénenként évente munkajelentést kell beadni, amit a dékáni vezetés értékeli. Ez a minőségbiztosítás szempontjából jól használható kari gyakorlat.

A képzési ágban folyó képzések általános értékelése

Információs források:

A látogatás előtt átanulmányozott hivatalos dokumentumok: A kar Önértékelési Kézikönyve (2006), a MAB vonatkozó korábbi akkreditációs határozatai, mintatantervek.

Személyes beszélgetések a látogatás során: Prof. Székely Csaba dékán, Dr. Andrassy Adél egyetemi docens, dékán-helyettes, Dr. Fábián Attila egyetemi docens, dékán-helyettes, Dr. Szűts István egyetemi docens, Prof. Závoti József és Dr. Szalay László egyetemi docens – kollégákkal, valamint a hallgatói képviselőkkel.

A Gazdálkodás- és szervezéstudományok tudományágban folyó képzés általános értékeléséről: a 2000 és 2005 közötti időszakban a széles oktatási spektrum és a makro megközelítés volt jellemző az ötéves egyetemi Gazdálkodási szakon, illetve a szakirányokban. Ennek megfelelően alakult ki a kari irányítási struktúra és az oktatói testület összetétele is.

2006 év elején **konceptcionális váltás** történt a karon, amelynek lényege a régió sajátos (a gazdasági struktúrából, a határ-menti pozícióból és a várható szakember igényekből következő) jellemzőinek megfelelő képzési, kutatási, kari irányítási struktúra és oktatói összetétel kialakítása.

- Három súlyponti területet határozott meg a kar vezetése:
- Gazdálkodás és menedzsment, Kereskedelem- és marketing, Számvitel és pénzügyek BSc-szakok és a Vezetés-szervezés, Vállalkozásfejlesztés mesterszakok;
- a regionális gazdasági igények hangsúlyozása az oktatásban és a kutatásban;
- a német nyelvű képzés bevezetése.

Nem kétséges, hogy a koncepció-váltás, a kar további zavartalan működésének sürgető gazdasági stabilizálásával együtt, bizonyos feszültségeket okoz. Ennek ellenére meggyőződésünk, hogy a kar vezetése mindkét feladatot egyidejűleg képes megoldani, támaszkodva a többi karral való jó együttműködésre és az egyetemi vezetés hatékony segítségére.

Az **új típusú alapszakokon folyó képzések** értékelésével összefüggésben a Gazdálkodás és menedzsment alapszakon szereztünk közbeeső információkat, ahol a képzés 2006 őszén indult a MAB 2005/6/X/2/66. számú határozata alapján. A nappali és levelező tagozatos magyar nyelvű és német nyelven párhuzamosan folyó képzés 'jogelőd' szakjai: Gazdálkodási, Vállalkozásszervezési és Informatikus közgazdász.

Összefoglalóan, véleményünk szerint, az **Üzleti képzési ágban** a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara, a jelenlegi átmeneti gazdálkodási és koncepcióváltási feszültségek ellenére is, felkészült az akkreditált alapszakon folyó képzés teljes ciklusára. Az indítási engedély birtokában a képzés a 2006/07-es tanévben elkezdődött és jelenleg is zavartalanul folyik. Ezt a tényt nemcsak a megkérdezett oktatók, hanem a találkozózn részt vevő hallgatók is egyöntetűen megerősítették.

Hagyományos ötéves egyetemi képzésre a gazdálkodási szakra (nappali és levelező tagozaton) kapott indítási engedélyt a kar (50.113/1996. MKM), amelynek alapján az 1996/97-es tanévben indult meg a képzés nappali és levelező tagozaton, illetve egyetemi kiegészítő alapképzés keretében. A 7 szakiránnyal folyó képzés 2001-ben kiváló minősítéssel nyert akkreditációt. A kifizetőben lévő képzés jelenleg is rendelkezik a megfelelő személyi és infrastrukturális feltételekkel, a kifizetés teljes időszakáig.

Az adott képzési ágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény:

- **FSz** képzés (felsőfokú szakképzés)

Az intézmény felsőfokú szakképzésre **alkalmas**.

- **A** képzés (alapképzés)

Az alapszintű (BA) képzés folytatására a teljes képzési ciklus tekintetében **alkalmas**.

- **M** képzés (mesterképzés)

A mesterszintű (M) képzés megnyugtató vitelére az intézmény humán erőforrásának további lényeges erősítése szükséges.

V.2. KÖZGAZDASÁGI

Szak megnevezése: **Közszolgálati**

Szakirányok megnevezése: közszolgálati menedzser, európai közszolgálati szervező,
közszolgálati szakpolitikai szervező, állami pénzügyi menedzser

Képzési szint: BA

Képzési forma: nappali

„Jogelőd” szakja: Európai közszolgálati és üzleti szervező, Közszolgáltatási közgazdász,
Nonprofit közgazdálkodási

Oktatói háttér

A szak oktatása lényeges előzményekre támaszkodhat, amelyek egyúttal a képzés minőségét is megalapozzák.

A szak oktatói háttere alapvetően biztosított. Az elméleti tárgyakat elsősorban a Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézet munkatársai oktatják. A képzés további meghatározó tantárgyi csoportjai (pénzügyek, nemzetközi gazdaságtan, EU ismeretek stb.) esetében is megfelelően felkészült, többségében tudományos fokozattal rendelkező főállású oktató látja el a tantárgyfelelősi teendőket. Hiányosságként említhető, hogy a kar jelenleg nem rendelkezik a szak szempontjából ugyancsak lényeges jogi tárgyak területén tudományos fokozattal rendelkező oktatóval.

Infrastrukturális feltételek

A szak oktatása megfelelő infrastrukturális feltételekre támaszkodik.

A képzések tartalma, a tananyag korszerűsége

A képzések tartalma és a tananyagok az alapképzésben az elvárásoknak megfelelőek. A képzés korszerűsítésére és a tananyagfejlesztésre a szakvezetés folyamatosan törekszik.

Hallgatói teljesítmények

A jogelőd szakokon végzett hallgatók teljesítménye jó alapot nyújtott az új alapszak kimunkálásához. Az új alapszak eddigi rövid működése csak korlátozott következtetések levonására nyújthat módot. Az eddigi tapasztalatok szerint a képzés minőségének megőrzése biztosított.

Közgazdaságtani és Társadalomtudományi Intézet

Az intézet több egység összevonása alapján jött létre. Az átfogott diszciplínák tekintetében az intézet meglehetősen heterogén: a közgazdaságtan fő területein túl a politológia, a szociológia, a demográfia, a kommunikáció, az egészségügyi menedzsment stb. egyrészt keretei között található.

Az intézet munkatársai közé 2 főállású egyetemi tanár, 6 főállású egyetemi docens, 1 további jogviszonyú egyetemi docens, 4 egyetemi adjunktus, 1 egyetemi tanársegéd, 2 főtanácsadó és 4 intézeti munkatárs tartozik. Közülük 2 fő a tudomány doktora, 4 fő kandidátus, 6 fő PhD fokozattal rendelkezik.

Az intézet (illetve az intézethez tartozó szakvezető) illetékességébe tartozik a közszolgálati szak oktatásának koordinációja.

Az intézet a humán erőforrások kihasználásával oktatási feladatait eredményesen teljesíti. Egyes munkatársak kutatási eredményei is elismerhetők.

Problémát jelent, hogy a vezető oktatók egy része közel áll a nyugdíjkorhatárhoz, illetve néhányan túl is lépték azt, s nyugdíjazásuk folyamatban van. Lényeges követelmény, hogy a személyi állomány színvonala az esetleges változások mellett is megőrzésre kerüljön. A másik alapvető, a profil heterogenitásából adódó probléma a kollektív kutatások hiánya. Az intézet vezetése erőfeszítéseket tesz nagyobb intézeti kutatási programok megvalósítása érdekében.

A képzési ágban folyó képzések általános értékelése

A közgazdasági tudomány területén a közszolgálati szak akkreditációs követelményei – támaszkodva a képzés előzményeire és a rendelkezésre álló humán erőforrásokra – teljesülnek.

Az adott képzési ágban az alábbi képzések közül milyen képzésre képes az intézmény:

- **FSz képzés (felsőfokú szakképzés)**
Az intézmény felsőfokú szakképzésre képes
- **A képzés (alapképzés)**
Az intézmény az alapszintű (BA) képzésre a teljes képzési ciklus tekintetében alkalmas.
- **M képzés (mestereképzés)**
A mesterszintű képzés megnyugtató vitelére az intézmény humán erőforrásának további lényeges erősítése szükséges.

XXXXXXXXXXXXXX

VI. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK, JAVASLATOK

Fontosnak tartjuk, hogy a Kar további erőfeszítéseket tegyen az oktatói állomány szerkezetének és minőségének javítására. Növelni kell a minősített főállású oktatók arányát, javítani publikációs tevékenységét és ösztönözni mobilitását, főként a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésén keresztül. A Kar földrajzi pozíciójánál fogva jó eséllyel törekszik a többnyelvű képzés továbbfejlesztésére, s a magyar mellett különösen a németnyelvű oktatás széles körű fejlesztésére. A kutatási tevékenységet jobban koncentrálni kell, törekedni kell markáns kutatási profilok, műhelyek kialakítására, s erősíteni az egyetemen belüli és a nemzetközi együttműködést. Ennek érdekében ki kell használni a növekvő pályázati lehetőségeket.